Poštnina plačana v gotovini

Sped in abbon. post. - II Gruppo

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 14 | Gorica - 4. maja 1949 - Trst | Izhaja vsako sredo

Rusija na umiku

Zadnje mesece je svetovni tisk večkrat pisal o nekih skrivnostnih tajnih pogajanjih med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. Te govorice so bile resnične, ker so zdaj sovjetski in ameriški uradni krogi objavili, da sta se ameriški predstavnik pri Združenih narodih Jessup in sovjetski predstavnik pri Združenih narodih Malik pogajala o možnosti ukinitve zapore nad Berlinom ter o odpravi prometnih omejitev med sovjetskim področjem in med zahodnimi področji v Nemčiji. Ameriški zastopnik je pristal na ta korak pod pogojem, da s tem ne bo prizadeto vprašanje valutnega nadzorstva v Berlinu in da se Sovjeti ne bodo vmešavali v priprave za ustanovitev zahodnonemške države. Sovjetski zastopnik je izjavil, da je edini sovjetski pogoj za odpravo berlinske zapore določitev dneva za sestanek štirih zunanjih ministrov, ki bodo razpravljali o Nemčiji.

Pobudo za pogajanja so dali Sovjeti. Ta njihov korak pomeni velikanski preobrat v njihovi dosedanji politiki. Zakaj so se naenkrat odločili, da odpravijo prometne omejitve, ki so jih pred dvemi leti sami postavili? Odgovor na to vprašanje je zelo težak. Vsekakor drži, da njihova dosedanja politika v Nemčiji ni prinesla sadov, ki so jih pričakovali. Italijanski zunanji minister Carlo Sforza je rekel, da je glavni vzrok za to nenadno sovjetsko spremembo Atlantska obrambna pogodba. Drugi diplomati imajo deljena mnenja, ki jih lahko spravimo v naslednje štiri točke:

1. Sovjetska zveza hoče na vsak način doseči konferenco zunanjih ministrov štirih velesil pred ustanovitvijo zahodnonemške države. Sovjeti upajo, da bi s tem zavlekli ustanovitev omenjene države.

2. Sovjeti so se odločili za ukinitev zapore nad Berlinom, ker se je ponesrečila in je škodovala le sovjetškemu področju v Nemčiji.

3. Sovjeti hočejo vzbuditi občutek, da se je z ukinitvijo zapore polegla svetovna napetost in tako vplivati na ameriški kongres, da ne bi dovolil denarja za oborožitev Zahodne Evrope.

4. Sovjetska zveza zaenkrat noče vojne in se je boji. Zato brenka na mirovne struje, da bi se lahko industrijsko ter vojaško pripravila za vojno in da bi imela v zahodni Evropi mir, ko bo zaposljena z utrjevanjem komunizma na Kitajskem.

Najverjetneje je, da so vsi ti razlogi dovedli Sovjete k nenadni zunanjepolitični spremembi. Pri tem se tudi zanašajo na naivnost Zahoda, ki je doslej njihovim trikom še vedno nasedel.

Volitve v Trstu

„Slovenska krščanska socialna zveza v Trstu"

javlja vsem članom, somišljenikom, prijateljem in vsemu slovenskemu ljudstvu, da je glede tržaških občinskih volitev napravila s „Slovensko demokratsko zvezo za Svobodno tržaško ozemlje" sporazum. Obe organizaciji bosta predložili eno samo listo, ki se bo imenovala „Slovenska narodna lista". Na tej listi bodo zastopniki obeh zvez. Sporazum je bil sklenjen 22. aprila. Gotovo ga bo z veseljem pozdravilo vse slovensko prebivalstvo tržaškega ozemlja. Vsakdo, ki hoče dobro slovenskemu narodu, bo oddal glas tej listi. Imena kandidatov se bodo objavila takoj, ko se bo lista predložila oblastem.

ODBOR

Stalin o svobodi vere

Primorski dnevnik je dne 3. aprila t. l. prinesel v prilogi Stalinovo razpravo: »Kavkavzci, konferenca likvidatorjev«, vzeto iz dela: »Marksizem in narodno vprašanje«. Med drugim piše Stalin:

»V programu socialnih demokratov (komunistov) je točka o svobodi veroizpovedi. Po tej točki ima poljubna skupina oseb pravico izpovedovati poljubno religijo: katolicizem, pravoslavje itd. Socialna demokracija se bo borila proti vsakim religioznim represijam, proti preganjanju pravoslavnih, katolikov in protestantov; vedno bo branila pravico narodov, da smejo izpovedovati poljubno religijo, toda bazirajoč se na pravilno razumljene interese proletariata bo obenem agitirala i proti katolicizmu i proti protestantizmu i proti pravoslavju, zato da bi priborila zmago socialističnemu svetovnemu nazoru.«

Prav zato se bo komunizem boril, nadaljuje Stalin, v praksi proti odcepitvi Tatarcev in proti kulturno - narodni avtonomiji kavkaških narodov, čeprav v teoriji proglaša načelo o politični samoodločbi narodov in celo pravico do odcepitve od države. Razlog za tako različno zadržanje v teoriji in praksi je dejstvo, da odcepitev ter avtonomija nista sicer »navzkriž s pravicami narodov«, a sta »navzkriž z interesi proletariata«.

Te Stalinove izjave, ki so del neprekršljivega komunističnega evangelija, nam jasno prikazujejo stališče komunizma do vere. Istočasno pa so avtentična razlaga onega člena ustav komunističnih držav, ki zagotavljajo »svobodo vere«. Iz navedenih Stalinovih izjav sledi:

1) Interesi proletariata (komunizma) so najvišji zakon. Kar temu služi, je dobro; kar škoduje, je zlo in mora izginiti.

2) V državi, kjer ni proletariat še na oblasti, se bo proglašala »svoboda vere« in komunisti se bodo borili proti »vsakim religioznim represijam«, prikazujoč se za zagovornike vseh zatiranih in za sovražnike vsakega nasilja in krivice, seveda v upu, da »razgibajo« množice razžaljenih in jih tako uvrstijo v zrevolucionirane komunistične kadre.

3) V državi, kjer je komunizem že na oblasti, padejo vsi propagandistični obziri. Tu je v polni veljavi najvišji zakon o interesih proletariata. Vsaka veroizpoved mora izginiti, ker je pač »navzkriž« s temi interesi. Načelo o »svobodi vere« je le propagandistična krilatica za inozemstvo.

In ker je leninistično-stalinistični marksizem brezobzirno dosleden in okruten v izvajanju svojega programa, je boj proti veri brezsrčen in divji.

Razgled po svetu

Velesile spreminjajo strateške načrte za Sredozemlje

Ko je general Sir William Slim na svojem potovanju po Srednjem vzhodu preučil obrambne možnosti za Sredozemlje, je kakor vse kaže, prišlo do velikih sprememb v sredozemskih strateških načrtih atlantskih držav. Doslej so si zamišljali Španijo in Portugalsko kot glavni steber sredozemske obrambe. Temu so se upirali zlasti Francozi, češ da bi bile zveze med zahodnoevropsko zvezo in Španijo zelo težavne. Posledica vsega tega je, da so prenesli težišče sredozemske obrambe na Severno Afriko. Pri tem bodo igrale najvažnejšo vlogo bivše italijanske kolonije in zato je razumljivo, da je politični boj za bodočo upravo teh kolonij tako vroč.

Kitajska

Boji na Kitajskem se nevzdržno nadaljujejo. Nacionalisti ne nudijo več komunistom nikjer resnega odpora. Poskus nekaterih kitajskih politikov, ki so menili, da je pošten sporazum s komunisti možen, se je žalostno ponesrečil. Tako se bo prej ali slej nad veliko Kitajsko zgrnil mrak komunistične diktature. Obrambo nacionalističnih sil bo verjetno spet kmalu prevzel Čangkajšek, ki se bo verjetno moral kmalu odločiti za gveriljsko vojskovanje. Zanimivo je, da so Kitajci, ki so prišli pod komunistično zasedbo, že začeli kazati nezadovoljstvo. Preskrba je v neredu in ljudstvo strada. Tudi vojaštvo je komunistom začelo uhajati, česar doslej ni bilo slišati. To je znak, da je disciplina med komunistično vojsko začela popuščati.

Indija ostane v britanskem commonwealthu

Na konferenci ministrskih predsednikov britanskih dominionov so se sporazumeli za novo obliko, ki bo omogočila zvezo med britansko krono in tistimi članicami britanske skupnosti narodov, ki žele postati republike. Britanski kralj ne načeljuje več tej skupnosti kot kralj, marveč kot poglavar commonwealtha ali britanske skupnosti narodov. Indija, ki postane republika, bo tako lahko še ostala v tej skupnosti.

Zahodna Nemčija

Priprave za ustanovitev zahodnonemške države napredujejo. Nemške politične stranke so dosegle sporazum, ki so ga potrdile tudi zahodne velesile. Tako bomo dobili čez nekaj mesecev v zahodni Nemčiji novo državo, ki bo čakala na združitev z vzhodno Nemčijo, ki je zdaj pod sovjetsko zasedbo.

Velikonočni rekord berlinskega letalskega mostu

Ameriški in britanski letalci so poklonili prebivalstvu zahodnega Berlina poseben velikonočni dar s tem, da so v 24 urah prevozili v mesto okoli 13.000 ton blaga. Na koncu tega dviga so letala pristajala vsako minuto, izvršili so skupno 1.398 poletov in prepeljali točno 12.833 ton.

Ta velikonočni podvig je presegel za več kot 50 % dosedanji rekord z dne 11. aprila z 8.246 tonami. Ta podvig je dovedel tudi do novega tedenskega rekorda z 54.734 tonami v 5.885 poletih.

S tem zadnjim rekordom letalskega mostu so celo prekosili količino dobav, ki jih je prejemal Berlin od Zahoda po železnici, predno so Sovjeti blokirali vse kopne prometne zveze z zahodnim delom mesta.

Iz življenja Cerkve

Sv. oče za Palestino

Sv. oče je na veliki petek izdal novo encikliko o Palestini. To je že tretji papeški dokument o Palestini v teku enega leta. V tej encikliki spominja sv. oče zopet, naj pravično urede razmere v sv. deželi. Priporoča, naj ustvarijo neodvisno mesto Jeruzalem z okolico, kakor so sklenili. Naj zagotovijo prost dostop do vseh svetih krajev vsem romarjem in naj zavarujejo pravice, ki so si jih katoličani v Palestini pridobili.

V Indiji

V Indiji so se v zadnjih dveh letih razmere popolnoma spremenile. V ustavi je sicer zagotovljena verska svoboda in tudi pravica do privatnih šol, vendar se ta določila ne izvajajo povsod dosledno in posebno pri šolstvu delajo v nekaterih pokrajinah silne težave ter nočejo priznati veljavnosti katol. šol. Upanje Cerkve v Indiji so domači duhovniki. Tam imamo 4 nadškofije in 17 škofiji, ki so skoro vse v rokah domačinov, poleg škofov pa je še 3850 domačih duhovnikov. Ljudstvo pa tudi zelo ceni katol. duhovnike in Cerkev.

Še težja stvar pa je v Pakistanu, onem delu Indije, ki je mohamedanski. Tukaj je za sedaj vse mirno. Toda če bodo mohamedanci oživili znano mohamedansko nestrpnost do drugih ver, bo za katoličane zelo hudo. V Pakistanu je tudi Bengalija, kjer imajo slov. jezuiti svoj misijon.

„Unità" pred sodiščem

Državni pravdnik v Rimu toži komunistični list »Unità« radi prostaškega žaljenja papeža in Cerkve. List je namreč svoj čas trdil, da papež blagoslavlja in poroča ločene zakonske kapitaliste in navajal Pija XI. kot hujskača za abesinsko vojsko. Pri tem je namreč navedel besede, katere je papež obsodil, kot besede, ki bi jih naj bil papež v lastnem imenu izgovoril. Takih potvorb je zmožen le, kdor jih pač prinaša in verjame.

Lucij, ki je videla Marijo

v Fatimi je Sv. stolica dala dovoljenje, da je smela pred letom iz samostana sester dorotejk v Pontevedri na Španskem preiti v samostan bosonogih karmeličank v Coimbri na Portugalskem.

TRETJA NED. PO VEL. NOČI

Iz svetega evangelija po Janezu

Jezus je rekel svojim učencem: Še malo in ne boste me več videli in spet malo in me boste videli, ker grem k Očetu. — Tedaj so nekateri njegovi učenci med seboj govorili: Kaj je to, kar nam pravi: Še malo in ne boste me videli in spet malo in me boste videli; in: Grem k Očetu? Govorili so torej: Kaj je to, kar pravi, malo? Ne vemo, kaj govori. — Jezus je spoznal, da so ga hoteli vprašati, in jim je rekel: O tem se sprašujete med seboj, ker sem rekel: Še malo in ne boste me videli in spet malo in me boste videli. Resnično, resnično, povem vam: Jokali boste in žalovali, svet pa se bo veselil; vi boste žalovali, ali vaša žalost se bo spremenila v veselje. Žena na porodu je žalostna, ker je prišla njena ura. Ko pa porodi dete, ne misli več na bridkost, od veselja, da je človek rojen na svet. Tudi vi zdaj žalujete; ali spet vas bom videl in veselilo se bo vaše srce in vašega veselja vam ne bo nihče vzel.

Pri zadnji večerji se je naš Zveličar v dolgem govoru poslavljal od svojih učencev. Ta govor je precej izčrpno podan v Janezovem evangeliju in od tam je vzet tudi današnji odstavek (Jan 16,16-22). Bistvena vsebina je ta: Ne bom več dolgo z vami na zemlji, ker pojdem v nebesa k Očetu. Nekaj časa bomo navidezno ločeni, potem pa boste tudi vi prišli v nebesa, kjer bo večno snidenje.

Z vnebohodom se je prenehalo Jezusovo bivanje na zemlji v navadni človeški podobi. Duhovno pa je ostal z apostoli in s Cerkvijo in je vedno z njo do konca sveta. Navzoč je med nami skrivnostno tudi v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, toda skrit pod podobo kruha. Njegova prava človeška podoba nam je pa odtegnjena in ostane odtegnjena do velike sodbe. Apostolom je bila ta ločitev težka, ker so bili vajeni domačega in zaupnega občevanja z Odrešenikom.

In prav tedaj se je bližala zanje doba dela in naporov za razširjenje božjega kraljestva, doba težav in preskušenj. »Vi boste jokali in žalovali...« Kar je v posebni meri veljalo apostolom, velja nasplošno za vso Cerkev, za vse kristjane. Zveličar svojim zvestim ne obeta pozemeljskih radosti in užitkov, ampak napoveduje bridkosti.

»Svet pa se bo veselil...« To je tisti svet (človeštvo), ki misli zgolj pozemeljsko in odklanja, kar je nadnaravnega. Modrijani in oznanjevalci takih izključno posvetnih idej zapeljujejo množice z obljubami nekega doslej še ne občutenega veselja, neslutenih užitkov, pravega raja na zemlji. Lahkomiselni svet jim naseda, veruje v te obete in dere za krivimi preroki; žene se za telesnimi slastmi, poganja se za najvišjo mero dosegljivega užitka in prezirljivo gleda na tiste, ki hodijo za Jezusom.

»Vi boste jokali in žalovali...« Že razuzdana Florenca 16. stoletja je pobožne in resnobne vernike zmerjala s »cmeruhi«. Podobni pojavi so bili že prej in so se ponovili neštetokrat tudi pozneje. Kdor odklanja razbrzdano veseljačenje, jim je v spotiko in tih očitek. Pa ni samo to. Od časa do časa satan stopi v očitno ofenzivo in sproži krvavo preganjanje proti zvestim Jezusovim učencem. Zgledov imamo v sedanji dobi toliko, da nam jih ni treba iskati v zgodovini.

»Ali vaša žalost se bo spremenila v veselje...« Kdor z Jezusom žaluje, ne bo vedno žaloval. Za velikim petkom pride velika noč. Že na tem svetu slavi Cerkev zmago za zmago nad brezuspešnimi poskusi sovražnih sil. Vsako njeno zmagoslavje napolnjuje srca vernikov s ponosom in zaupanjem. Koliko lepša bo šele končna zmaga, ko pride zopet Kristus, da izreče zadnjo besedo.

Birmovanje v Trstu

5. junija. Pri Sv. Justu ob 10. velika maša, po maši birma samo za dečke. Popoldne ob 5. v isti cerkvi birma samo za deklice.

6. junija. Ob 10. pri Starem sv Antonu birma samo za deklice, popoldne ob 6. v isti cerkvi samo za dečke.

18. junija. Popoldne ob 6. pri Mariji Veliki birma samo za deklice.

19. junija. Ob 8. pri Sv. Vincenciju birma za deklice, ob 10.30 pri Salezijancih za dečke. Popoldne birma pri Novem sv. Antonu: ob 4. za dečke, ob 6. za deklice.

25. junija. Popoldne ob 6. pri Starem sv. Antonu birma samo za dečke.

26. junija. Ob 10. pri Sv. Jakobu birma samo za dečke. Popoldne pri Mariji Veliki: ob 4. birma samo za dečke, ob 6. samo za deklice.

29. junija. Pri novem sv. Antonu popoldne birma samo za otroke slovenske narodnosti: ob 15.30 samo za dečke, ob 16.30 samo za deklice.

2. junija. Birma za otroke, ki pridejo iz dežele. Pri Mariji Veliki ob 10. za dečke, ob 15.30 za deklice.

3. junija. Pri Sv. Justu ob 8. birma za dečke; pri Sv. Vincenciju ob 10. za deklice; pri Novem sv. Antonu: ob 4. za dečke, ob 6. za deklice.

Birmovanje bo pričelo v vsaki cerkvi ob določeni uri. V jutranjih urah bo pol ure pred pričetkom birmovanja tudi sv. maša. Birmanci in botri naj pridejo točno!

Prilik za birmo bo letos več kot lani. Vsak naj si izbere tak dan, ki je zanj primeren. Tudi otroci iz dežele se bodo morali strogo držati urnika. Posebej dečki, posebej deklice!

Botre in birmanke naj bodo dostojno oblečene.

Slovenskim otrokom iz mesta in dežele priporočamo, da pridejo k birmi 29. junija.

Socialna šola

V zvezi z zasebno lastnino se v nekaterih državah pojavlja vprašanje veleposestev. Večina držav je sicer to vprašanje že uredila, in sicer bolj ali manj pravično, pa na žalost tudi krivično. Nam gre predvsem za načelo, kakšna je pravična ureditev tega vprašanja.

Ločimo dvoje vrst veleposestva, ki jih lastnik ne obdeluje ter izkorišča v zadostni meri in s tem škoduje skupnosti, ki so ji sadovi zemlje potrebni; v drugo vrsto spadajo veleposestva, ki so tehnično sicer zadovoljivo obdelana, pa živi na njih kmečkih proletariat v tako veliki revščini, da ne more vzdržati, marveč je prisiljen iskati drugo delo, ali se izseliti v druge države, oziroma si poiskati kako drugačno rešitev, ki je škodljiva zanj in za skupno blaginjo. V obeh primerih ima država pravico in dolžnost, da sama poseže vmes in to vprašanje uredi. Če ne zadoščajo druga radikalna sredstva, lahko veleposestva tudi razkosa in jih razdeli med manjše lastnike. Stari lastnik mora dobiti pravično odškodnino.

Zadnje čase vidimo v gospodarskih in socialnih odnošajih neko mirno revolucijo, ki je značilna po tem, da se industrijski kapital ne zgošča več v rokah posameznikov, marveč se vedno bolj porazdeljuje med večje število ljudi. Kljub temu pa stanje še vedno ni pravično ter zadovoljivo, pa naj gre za zasebni kapitalizem na Zahodu ali za državni kapitalizem na komunističnem Vzhodu. Dejstvo, da vidimo na eni strani vsemogočno državo ali razmeroma majhno število bogatašev, na drugi strani pa velike množice delavskega ali inteligenčnega proletarjata, nam je zadosten dokaz, da bogastvo, ki ga naše industrijsko stoletje tako naglo ustvarja, ni pravično porazdeljeno. V tem pogledu danes greši komunistični Vzhod morda bolj kot kapitalistični Zahod. Za oba sistema velja, da sta potrebna spremembe, to je, da morata nuditi revnim množicam več dobrin in jih dvigniti iz za človeka nedostojne bede.

Rekli smo, da ima zasebna lastnina dvojni značaj, zasebni in javni, to je, da mora služiti posamezniku, pa le do tolike mere da to ni v škodo skupnosti. Tak dvojni značaj ima tudi dedna pravica, ki je z zasebno lastnino tesno povezana. Država mora zato urediti dedno pravico tako, da bo ščitila pravice potomcev, v prvi vrsti družin in da bo imela tudi skupnost primerno korist od dediščine v obliki zapuščinskih taks. Te takse ali davščine naj bodo čim manjše pri dedovanju med sorodniki v ravni vrsti. Tudi majhna podjetja naj bi ostala nedotaknjena v družinski lasti. Večje davščine naj se pobirajo le pri podedovanju veleobratov.

(Dalje)

Iz nekdanjih časov — za naše dni

1.

Štefan Kocjančič

Štefan Kocjančič se je rodil v Vipavi ravno na Božič leta 1818. Že njegova mladost kaže poznejšega moža. Po dovršeni šoli v Vipavi je stopil v goriško gimnazijo. Takrat je bil Kocjančič velik prijatelj dramatične umetnosti. Na svojem stanovanju je mladi dijak osnoval dramatičen krožek. Sam je bil pisatelj iger, ravnatelj, režiser in igralec obenem. Člani tega krožka so bili njegovi součenci in prijatelji. Vstopnina je znašala star krajcar.

Proti koncu svojih gimnazijskih let je stopil v nov krožek — če smemo to družbo imenovati krožek —, ki se je zbiral na stanovanju kanonika in pisatelja slovenskega, Valentina Staniča. Tu so mu prišle prvič v roke slovenske knjige in tu se mu je prvič vzbudila slovenska narodna zavest.

Po dovršenih gimnazijskih študijah je stopil v goriško bogoslovje, daroval leta 1841. novo mašo in postal pozneje kaplan v Ločniku. Tu na meji Slovenstva je opravljal važno službo slov. pridigarja in spovednika štiri leta. Par let pozneje je izdal: »Životopis in pridige Jos. Stiebelna, dekana v Ločniku«.

Po tej kratki dobi kaplanovanja je bil mladi Kocjančič imenovan za profesorja bogoslovja v Gorici, kjer je vzgajal mlade duhovnike celih 37 let, to je do svoje smrti. V semenišču je bil Kocjančič popolnoma na svojem mestu. Sam temeljito učen je znal vedno zajemljivo in kratkočasno predavati, tako, da so ga vsi bogoslovci radi poslušali in se ga dolgo spominjali. Njegovo veliko veselje je bila semeniška knjižnica. V njej je uredil in preštudiral največ ur svojega življenja, pa jo tudi tako pomnožil, da je ob njegovi smrti l. 1883. štela 16.000 knjig.

Največje njegovo delo je bila vzgoja mladih duhovnikov, katerim je z besedo, vzgledom, dobrim svetom in posojevanjem knjig cepil ljubezen do katoliške vere in slovenskega naroda. Iz njegove šole so izšli S. Gregorčič, Jan. Fabijan, Bl. Grča, Dr. Mahnič in cela vrsta naših zdaj že povečini mrtvih borcev.

Njegova druga odlika je, da je bil eden prvih velikih podrobnih delavcev na polju naše narodne prosvete. Zalagal je vse tedanje naše časopise s popularnimi prosvetnimi spisi. Pomagal je povsod! Vsi letniki »Novic«, »Zgodnje Danice«, »Slov. Bčele«, »Šolskega prijatelja«, »Glasa«, »Besednika«, »Slovenca«, »Večernic«, »Mohorjeva koledarja«, ga štejejo med svoje sotrudnike.

Pred očmi je imel vedno slovensko mladino. Prve slovenske šolske knjige smo dobili Primorci izpod njegovega peresa. Leta 1851, je izdal: »Šestindvajset povesti za mlade ljudi«, kmalu potem pa »Povesti F. Soave-ta«, ki jih je prestavil iz italijanščine. Obe knjigi je leta 1869. ponatisnil. Lahko torej trdimo, da nam je Slovencem spisal Kocjančič prvo mladinsko knjigo.

Ta mož pa je bil tudi prvi raziskovalec naše domače zgodovine.

Že leta 1852. je opisal med drugim tudi prvič »Beneško Slovenijo«. Leto pozneje je priobčil v »Slov. Prijatelju«, svoja raziskovanja o Nemškem Rutu. Leta 1863. je izdal knjižico »Marija Celj nad Kanalom«, leta 1864. pa že nepopolno zgodovino goriške škofije. Posebno veliko let je pozneje zbiral in objavljal gradivo za zgodovino goriške škofije. Posebno pohvalo pa zaslužijo njegove »Zgodovinske črtice, nabrane po Goriškem«.

Če navedemo še h koncu, da je Kocjančič zlagal pesmice v hebrejskem jeziku, da je bil svetovnoznan preiskovalec sv. pisma stare zaveze, da je bil tudi dober nabožen pisatelj — še danes imajo marsikje njegovo: »Kristusovo življenje in smrt« —, da je popolnoma obvladal 26 jezikov, da je pustil v rokopisu med drugim tudi turško-nemški slovar, slovensko-nemški slovar, staroslovensko slovnico, bolgarske narodne pesmi, 76 pol obsegajoči slovenski rokopis »Svetopisemsko staro slovstvo«, svoj dnevnik, životopis in nebroj pisem, bomo pač uvedeli, kak velikanski duh je živel v tem našem možu.

Kocjančič je bil eden izmed tistih mož v katerem sta bila v polnem soglasju živa vera in življenje. Njegov životopisec Franc Podgornik poznejši Mahničev najrazboritejši protivnik pravi, da se je sreča brala Kocjančiču iz obraza. Ni mu bilo težavno deliti svojih majhnih dohodkov z ubožci in reveži. Rajši ni nikamor potoval in revno živel, da si je mogel knjige kupiti in reveže podpirati. Z časom je dobro gospodaril. Vse življenje je bil zdrav in vesele narave. Do sive starosti si je ohranil veselje do glasbe in petja. V družbi je bil prijeten tovariš, ki je nedolžne smešnice in dogodke kar iz rokava sipal. Malo je govoril, o sebi najmanj, zato je pa veliko delal in naredil.

»Kdor ga ni poznal, moral ga je že po zunanjem spoštovati, kdor je vedel, kaj o njegovih uspehih ga je občudoval in kdor je z njim občeval ta ga je ljubil«, pravi o njem Fr. Podgornik.

Mož počiva na starem pokopališču v Gorici.

Koledar za prihodnji teden

8. maja NEDELJA. Tretja po veliki noči. — Prikazen nadangela Mihaela. — Pobožnost h Kraljici sv. rožnega venca v Pompejih.

9. PONEDELJEK. Gregorij Nacianski, škof.

10. TOREK. Antonin, škof.

11. REDA. Mamert, škof.

12. ČETRTEK. Pankracij. Bil je mlad fant iz odličnega rodu in je umrl kot mučenec za krščansko vero pod cesarjem Dioklecijanom. — Ahil, muč.

13. PETEK. Servacij, škof. — Robert Belarmin, škof in cerkveni učenik. Bil je duhovni učitelj sv. Alojzija. Odlikoval se je v borbi proti luteranstvu. Izdal je znameniti »Rimski katekizem«. Umrl je l. 1621.

14. SOBOTA. Bonifacij, mučenec. Nekaj časa je živel nemoralno, potem pa se je skesal in se z veliko vnemo lotil dobrih del. Pod Dioklecijanom je dosegel venec mučeništva. Božja milost dela iz grešnikov svetnike.

Tržačani! Zahtevajte „Katoliški glas“ pri razprodajalcih časopisov

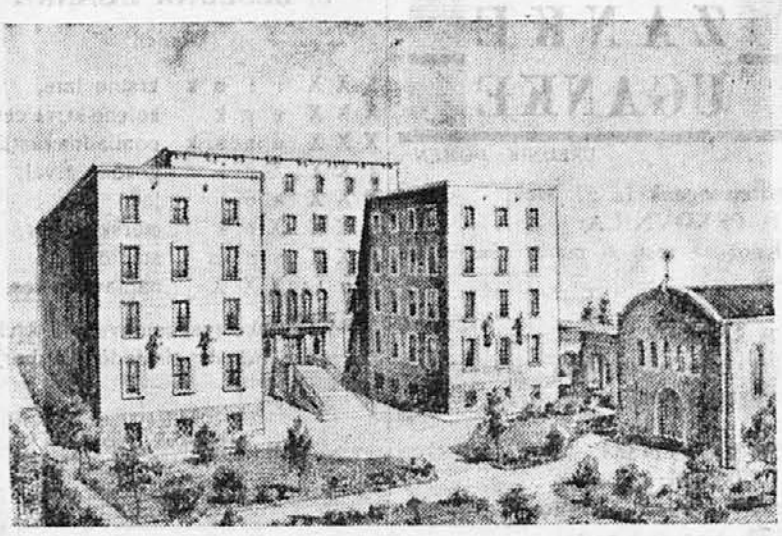

Načrt za novo semenišče v Trstu, ki ga gradijo v ulici Besenghi

„Soča“ razlaga katekizem

Rast Nove Gorice na velikonočni praznik

»Soča« poroča, da čvrsto zidajo Novo Gorico. Tako so pridni, da si še na veliko noč niso dali miru ter je ta dan prva sindikalna skupina nameščencev notranje uprave pri Izvršilnem odboru za Goriško razložila na stavbiščih Nove Gorice preko 20 vagončkov opeke. To se pravi, da se na obupne pozive ljubljanskega radia, ni nihče drugi priglasil kot nekaj revežev, usužnjenih pri uradih notranje uprave v Solkanu, ki so pokazali, da se bolj kot drugi boje za svoj vsakdanji kruh. »Soča« pojasnuje, da je tako nedeljsko delo potrebno, ker primanjkuje težakov pri gradbenih delih. Nam pa se zdi, da je tako delo potrebno zato, da se ruši verski čut pri ljudstvu in pa da se izziva jeza božja.

»Katoliški znanstvenik«

V lepem kurzivnem tisku pripoveduje »Soča« o nekem ital. katol. znanstveniku A.C. Jemolu, profesorju na univerzi v Neaplju, kjer se baje bavi s študijami o tridentinskem cerkvenem zboru, ter pravi o njem, da se je udeležil kongresa partizanov miru v Parizu in predložil neko resolucijo, ki so jo odobrili. Ne vemo, zakaj imenuje »Soča« tega moža katol. znanstvenika. Morda zato, ker je doma iz Neaplja, je krščen in se bavi s cerkvenim tridentinskim zborom? To bi lahko bil tudi urednik »Soče«, pa bi ga mi kljub temu ne imenovali katol. znanstvenika. Zato dajmo vsakemu njegovo pravo ime. Znanstvenike, pisatelje, umetnike itd., ki so se udeležili v svojem imenu ali pa v imenu drugih kongresa partizanov miru v Parizu, ne moremo imeti za katoliške znanstvenike, pisatelje, umetnike iz enostavnega razloga, ker nihče ne more istočasno biti veren ud sv. katol. cerkve, torej katoličan, in pristaš zmotnih komunističnih nazorov, ki jh je Cerkev že tisočkrat obsodila. »Nihče ne more služiti dvema gospodoma«, je rekel Kristus.

Obdelovalne zadruge v Sloveniji

Cilj jugoslovanskih komunistov je prav gotovo isti, kakor so ga imeli boljševiki: spraviti vso lastnino v državne roke. Pot do tega cilja pa je nekoliko različna. Vso industrijo, rudno bogastvo in trgovino so že spravili v državne roke. Tudi vsa zemlja, ki je prišla pod agrarno reformo, je v rokah države. Sedaj pa so komunisti usmerili svoj napad na kmečko posest. Naloga, ki so si jo naložili, je brez dvoma težka. Veleposestnikov, posebno v Sloveniji, ni, in tudi pred agrarno reformo jih ni bilo veliko. Vsa posest je razdeljena med srednje in majhne kmete. Naši ljudje so na svojo zemljo navezani z dušo in telesom. Ločiti se od zemlje, pomeni zanje skoraj toliko, kakor umreti. Vse to komunisti prav dobro vedo. Zato so se svoje naloge previdno lotili.

Vedno poudarjajo, da je vstop v obdelovalno zadrugo popolnoma prostovoljen. Toda, ko govorijo komunisti o prostovoljnosti, moramo biti previdni. Oni si besedo »prostovoljno« drugače razlagajo, kakor pa drugi ljudje. Večjim kmetom nalagajo silna bremena: veliki davki, oddajanje pšenice, koruze, krompirja, živine, prašičev, mleka, volne, jajc, lesa, sena itd. Bremena so tako velika, da jih noben kmet ne zmore. Kaj mu torej preostaja? Sam ponudi svojo posest državi. Zase obdrži 4 ha zemlje, ker so tako majhna posestva prosta obveznih dajatev. Kar ima več, odda »prostovoljno« državi. To je prva pot, po kateri dobiva država vedno več kmečke zemlje v svoje kremplje.

Za časa borbe so komunisti govorili: lastnik zemlje naj bo tisti, ki jo obdeluje! Načelo je lepo in je marsikoga speljalo v njihove mreže. Ob agrarni reformi so bile po časopisih slike, ki kažejo, kako merijo novim srečnim lastnkom zemljo. Toda minilo je komaj dve leti in že je država začela zemljo pobirati nazaj. Tisti kmetje, ki so dobili zemljo od agrarne reforme, morajo vstopiti v obdelovalne zadruge, ali pa se jim zemlja vzame. Seveda, časopisi pišejo, kako kmetje prostovoljno vstopajo v obdelovalne zadruge.

Kakšno pa je resnično razpoloženje kmetov do obdelovalnih zadrug, naj nam povedo sledeči primeri.

V neki vasi na Primorskem so imeli masovni sestanek. Tovariš z okraja je pridobival ljudi za skupnost, za obdelovalne zadruge. Hvalil je, kako velike ugodnosti imajo kmetje od takega dela. Zemlja se orje s traktorji, mejniki se odstranijo. Na enem kraju bo sama pšenica, na drugem ječmen, koruza, krompir itd. Delo bo šlo veliko hitreje od rok. Ne bo treba toliko trpeti. Vsak bo lahko obdržal nekaj sveta okoli hiše zase. Tudi tista zemlja, ki jo bo oddal zadrugi, bo ostala še vedno njegova last. Kadar bo hotel, bo lahko izstopil. — Tovariš pa je bil še precej odkrit in je tudi senčne strani zadrug nekoliko pokazal. Razlagal je, da bodo zadružniki plačani šele v jeseni, ko bodo spravili pridelek. Vsak bo plačan po svojem delu. Odrasli delavci bodo dobili celo dnevno plačo; večji otroci, ki že lahko plevejo po njivah ali kaj drugega pomagajo, bodo dobili pol dnevnice. Tudi starčki ne bodo zavrženi. Doma lahko ružijo fižol in ga prebirajo, ružijo koruzo in opravljajo druga drobna dela. Za svoje delo bodo dobili četrt dnevnice. Kako velika pa bo dnevnica, je odvisno od pridelka. Včasih bo znašala morda 150 Din, drugič morda samo 100 ali 50, ali celo samo 25 Din.

Ljudje so zvedeli dovolj. Po svojim govoru jih je povabil, naj se oglasijo k debati. Oglasil se ni nihče.

V neki drugi vasi je predavatelj naletel še slabše. Naznanjen je bil sestanek o skupnosti. Kmetje so se res zbrali. Toda, ko je tovariš hotel govoriti o obdelovalnih zadrugah mu niso pustili do besede. Tovariš se je jezil: »Pustite me vsaj do besede!«

»Če imaš še kaj drugega povedati, povej! O skupnosti pa ne boš govoril in tudi nikdar več ne pridi s to stvarjo«. Tako so mu odgovorili.

Zopet nekje drugje pa je učiteljica govorila o obdelovalnih zadrugah. Ko je končala, je prosila ljudi, naj povedo svoje pomisleke. Ko je bila učiteljica v tako mučnem položaju, se pa vendar nekdo oglasi.

»Nikdar ne čakajte, da se bo kdo oglasil. Nobeden ne bo povedal svojega mnenja, ker se bojijo. Toda jaz se ne bojim in vam povem odkrito: s to zadevo pri nas ne bo nič.«

Pa ne smemo misliti, da so ti dogodki pobrani iz raznih krajev Slovenije. V tem primeru bi se lahko zgovarjali, da vsaka nova stvar, naj bo še tako dobra, najde nekaj nasprotovanja. Primeri so vzeti iz treh krajevnih odborov, ki mejijo skupaj. In kakršno je razpoloženje tukaj do obdelovalnih zadrug, ki predstavljajo začetek ruskih kolhozov, približno tako, ali pa še slabše je po drugih krajih Slovenije.

Lahko se zgodi, da komunistične oblasti spremenijo svobodne kmete v kolhoznike, toda to se ne bo nikdar zgodilo prostovoljno, ampak le s terorjem.

Kulturni obzornik

STALIN O REVOLUCIJI

Dobili smo v oceno brošuro *»Stalin o revoluciji«* v slovenskem prevodu, ki jo je prevedel in razmnožil na ciklostil AIS. Brošuro je napisal znani ameriški strokovnjak za komunizem Historicus, izdalo pa jo je ameriško zunanje ministrstvo. Avtor na podlagi samih navedb iz Stalinovih knjig in objavljenih govorov dokazuje, da je edini cilj sovjetske politike svetovna komunistična revolucija, ki jo bo vodila Sovjetska zveza. Še prej pa Stalin napoveduje krvav svetovni spopad med komunističnim taborom pod vodstvom Sovjetske zveze in demokratičnim taborom pod vodstvom Združenih držav. Stalin pravi, da je vojna najlepša in skoro edina prilika za izvedbo revolucije. Zaenkrat Sovjetska zveza za vojno še ni pripravljena, zato mora ta čas voditi miroljubno politiko in trgovati z Zahodom, da ga bo pozneje lažje uničila. Brošura je res zelo zanimiva in se dobi pri slovenski sekciji AIS. Prevod je dober.

Koncert Stravsovih skladb

Prejšnji teden so gostovali v gledališču Verdi pevci z Dunaja z izborom Strausovih skladb. Tržačani so napolnili do zadnjega kotička gledališče in z velikim odobravanjem spremljali koncert. Nekatere točke so morali pevci zapeti tudi po trikrat, pa bi jih bili poslušalci še radi slišali.

Ker v Trstu mnogo govore o tem koncertu, ga mi samo registriramo kot kronisti. Zanimivo je namreč bilo to, da so poslušalci iz odobravanja izvedbi prešli na manifestacije Dunaju. Zato je nekaj osuplih Italijanov začelo vmes žvižgati.

Nekdo, ki je kot nepristranski opazovalec sledil tej prireditvi, je z začudenjem opazil, da je v Trstu še več problemov, kot je mislil.

Dopisi

Ricmanje

Dvestoletnica božje poti v Ricmanjih

Romarskih svetišč sv: Jožefa je menda le malo na svetu. Slovenci imamo tako svetišče blizu Trsta v Ricmanjih in letos je minilo 200 let, odkar se je ta božja pot začela.

V tistih časih je starodavna dolinska župnija obsegala vse vasi v tržaškem bregu in še mnogo drugih naokoli. Po vaseh so bile podružne cerkve, kamor so prihajali dolinski kaplani maševat od časa do časa. V Ricmanjih je bila podružna cerkvica posvečena sv. Juriju, imela pa je tudi oltar sv. Jožefa, pred katerim so tu in tam prižgali oljnato svetilko.

V marcu l. 1749. so Ricmanjci začeli opažati, da je lučka pred sv. Jožefom večkrat sama začela goreti, ko je bila poprej ugasnjena. Starešina (ključar) Miha Komar je to povedal dolinskemu kaplanu Janezu Ivšiču (Ifsič se je pisal po štajerski izreki), ko je ta prišel v Ricmanje na predvečer praznika sv. Jožefa. Kaplan in potem tudi župnik iz Doline sta naročala, naj se cerkev skrbno zaklepa in naj se pazi, če se bo lučka še sama užgala. Stvar se je še večkrat ponovila vkljub vsakovrstni kontroli, ki jo je odredila duhovščina v sporazumu s tržaškim škofom. Dne 3. maja istega leta je prišla iz Doline velika procesija v Ricmanje in od tega dne je ta vas zaslovela daleč po slovenskih krajih kot božja pot sv. Jožefa.

Cerkvica sv. Jurija se je brž izkazala premajhno in nezadostno za velike trume romarjev. Še isto leto so jo podrli in začeli zidati novo veliko cerkev v čast sv. Jožefu, katera še zdaj stoji in se vidi daleč naokoli. Zidal jo je tržaški mojster Rudolf Deretti in je zidava stala 6350 zlatih lir. Leta 1770. je Janez Calzutti iz Trsta dovršil in postavil velik ol-

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

staro mater in tri dečke, ki so bili vsi otroci enega očeta, ki je bil tudi čevljar. Nekega večera se je spri z ženo in se poklatil, ker mu ni bilo dosti za »suho trlico«; rajše je imel taščo kakor pa svojo ženo, kar ji je kmalu naznanil s tretjim otrokom, ki ji je bil obenem sestra in hčerka.

Vse to je slišal Dominik in prvikrat nekoliko spoznal, kaj je družina brez ljubezni: tropa ljudi brez pravega imena, kjer gospodari in brezobzirno vlada strast močnejšega.

Doslej ni župnik Dominiku še nič povedal o Copinaudju.

Čemu bi mu pa tudi pravil?

Saj mu ni razodel še marsičesa drugega. Sedaj pa je mislil, da mora govoriti z njim, da nekoliko opravič nesrečnega ubežnika.

Kaj boš končno otroku tudi toliko očital, če dan na dan gleda pred sebo same take zglede!?

Copinaud ni bil slab dečko in vsi tovariši so ga radi imeli, le sanjav je bil preveč in volje ni imel skoraj nikake. Nekoč bi bil kmalu utonil, ko je hotel rešiti mačko, ki je padla v kanal.

Dominik je takoj sklenil, da mu hoče pomagati. Župniku ni prav nič omenil, samo pri Copinaudjevih prijateljih je začel poizvedovati; a od kraja so se vsi delali, kot bi ničesar ne vedeli.

Končno je nekdo, ki se mu je dobro zdelo, da more postreči gospodu Dominiku, zagrabil za vabo in Dominik je spoznal, da je stvar mnogo bolj resna, kot bi si bil človek mislil.

Copinaud je izmaknil nekaj denarja, pa ne, da bi si ogledal vse mamljivosti, ampak ker se mu je vžgalo srce za Valentino, majhno dvanajstletno jahalko, v katero se je v nekaj dneh zatelebala tropa dečkov iz patronaža. župnik pa se ni hotel izdati, da bi bil kaj zapazil.

Ubogi Copinaud se je dobro zavedal, da ni posebno prikupljive zunanjosti, zato je hotel to nadomestiti z darovi, da bi se vendar nekoliko zmenila zanj.

Imel je srečo in poskus se mu je obnesel.

Ves goreč od ljubezni in ker je videl tudi v nekem kinu čisto podoben film, je šel najbrž k cirkusu za hlapca, da bi imel ljubljeno Valentino zmerom pred očmi. Naučil se bo še dobro jezditi in — kdo ve? — kdaj še mirne duše lahko poprosi Valentino roke!

Ko je Dominik vse natanko pozvedel, se je odpravil proti ogromnemu zabavišču: od Anverskega parka pa do Villierske ulice je bilo vse trdo pisanih šotorov in vsakovrstne činčarije. Prvič v svojem življenju se je pomešal med navadne ljudi — njegova mati je imela v gledališču lastno ložo — in nič ni maral, ko so ga suvali s komolci in mu gazili po nogah. Začutil je dim preprostih pip in slišal neslane šale cirkuških pavlih in mesarskih pomočnikov. Ustavil se je pri nekih stopnicah, kjer so se prerivale gruče neotesanih ljudi, kateri so komaj čakali, kdaj se odpro vrata, da za dvajset sousov vidijo slavne vaje neke cirkuške družbe, kjer bo gotovo tudi Valentina zraven.

Res jo je kmalu zagledal.

Bila je prav lepa kodrolasa Italijanka. Ročno se je zavihtela na konja, skakala s trapeca na trapec in se zvijala skozi papirnate obroče; razen tega je bila tudi izvrstna plesalka.

Copinaudja pa ni bilo nikjer videti, tudi tedaj ne, ko je bel Valentinin konjiček ves penast s španskim korakom odhajal nazaj v stajo.

Copinaud mora biti še dlje.

Saj je rekel oni deček, ki je Dominiku vse povedal, da ga bo zjutraj laže našel.

In glej, nekega jutra opazi Dominik navsezgodaj — sicer ni imel navade tako rano vstajati in je bilo že to nekaj vredno, da je bil danes že pokonci — na Batignolskem nasipu revnega bledega dečka upalih oči, ki je v obcestnem jarku verno pral vsakovrstno posodje iz cirkuške kuhinje; oblečen je bil v škotski telovnik in rumene hlače.

O ljubezen, ljubezen!

tar, ki je stal več ko cela stavba: 7100 zlatih lir.

Pri novi božji poti se je ustanovila tudi posebna bratovščina sv. Jožefa. Nadvojvoda Jožef, sin vladajoče cesarice Marije Terezije, je bil pokrovitelj te bratovščine in je njegov lastnoročni podpis ohranjen v bratovski knjigi. Ta pobožna zveza je imela v tisti dobi vpisanih malo manj kot 5 tisoč udov, kar dokazuje ugled nove božje poti. L. 1787. se je tudi ustanovilo posebno kaplansko mesto v Ricmanjih; od tedaj je vas imela stalnega dušnega pastirja.

Letos je torej minilo 200 let, odkar se je začela ta božja pot sv. Jožefa. Na 4. maja je spomin varstva sv. Jožefa, ki se slovesno obhaja naslednjo nedeljo 8. maja. Na to slovesnost se bomo pripravili s posebno tridnevnico, v nedeljo pa bo veliki shod. Sv. maše bodo ob 7., ob 8.30 in ob 10.30. Popoldne se bodo zbrali pod vodstvom svojih katehetov tudi otroci iz Trsta in okolice, da bodo skupno počastili nebeškega zavetnika nedolžnih ljubiteljev Jezusovih.

Naj bi se ob dvestoletnici poživila nekdanja gorečnost okoliških in tržaških Slovencev za čast božjo in skrb za to, kar nas dviga nad pusto vsakdanjost pozemskega življenja!

Podgora

Dne 5. maja bomo praznovali sv. Gotarda. To je naš star podgorski praznik. Spominjamo se z veseljem časov, ko nas je ta dan stalno počastil s sv. mašo rajni nadškof Sedej. Zunanjo slovesnost tega praznika pa obhajamo prihodnjo nedeljo. Včasih smo imeli ta dan veliko gostov posebno popoldne. Tudi letos upamo na obilno udeležitev.

Rupa

V nedeljo smo slovesno praznovali sv. Marka, našega farnega patrona. Udeležba v cerkvi je bila številna. Mirencev seveda letos ni bilo, ker nas loči državna meja. Obilni dež, ki nas zadnje dni osrečuje, nam je veselje še povečal.

Št. Maver

Z veseljem sporočamo, da bomo kmalu dobili električno razsvetljavo. Poslednja težava radi trasformatorske kabine je srečno premagana. Upamo, da bomo za praznik sv. Petra in Pavla že imeli po vsej vasi luč. Suša, katera je tako dolgo trajala je, hvala Bogu, končala. Blagodejni dež nam je vlil mnogo upanja.

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Novice

DSKU

opozarja svoje člane in cenjeno učiteljstvo STO-ja na zadnja tri predavanja, ki se bodo vršila dokonca junija t. l. Meseca maja bo samo eno predavanje in sicer dne 12., v juniju pa drugi in četrti četrtek v mesecu. Predavanja bodo strokovne vsebine, predavateljice pa iz učiteljskega kroga. Vljudno vabimo in pričakujemo mnogoštevilno udeležbo.

Odbor

Prve češnje

Pred tednom so se pojavile na gorjškem trgu prve češnje. Pri ponosni prodajalki smo brali na kupčku češenj ceno 600 lir kg. Danes pa ponujajo češnje že vse branjevke. Cena je padla pod 200 lir za kilo.

Žalostna smrt

Dobroznani posestnik iz Dornberga Franc Šinigoj, po domače Drejev, je zaradi gospodarskih stisk obolel na živcih. Zdravil se je delj časa v ljubljanski umobolnici. Ko se je vrnil domov ga je bolezen zopet zgrabila. Vrgel se je pod vlak in tako žalostno končal svoje življenje. Bog mu bodi usmiljen sodnik!

Hlače in bolezen

Nekje smo brali tole smešnico: V cerkev pride dekle v hlačah namestu v krilu. Duhovnik ima dolžnost po cerkvenih predpisih takim prepovedati vstop v cerkev. Ko je menda duhovnik storil svojo dolžnost je dekle odgovorilo, da je na taki bolezni bolno, da mora nositi hlače. Duhovnik pa je nato povedal, da bolniki, če so res bolni, lahko z mirno vestjo ostanejo doma. Do tukaj sta imela oba prav: dekle, ki radi bolezni mora nositi hlače in duhovnik, ki svetuje bolnikom, naj ostanejo doma. Smešnica se šele začne s tem, da neki list veruje v bolezen, ki se zdravi z nošnjo hlač pri službi božji.

Dvajsetletnica smrti msgr. dr. J. Ličana

Čas beži. Prve dni junija bo minilo 20 let odkar je zatisnil za vedno svoje oči naš nepozabni kulturni delavec msgr. Ličan. Mlajši rod ga osebno več ni poznal. Eno dvajsetletje nas loči od njegovega groba. Naj bo misel hvaležnosti združena z molitvijo za njegovo dušo!

Praznik sv. Katarine v Gorici

Praznik sv. Katarine, zavetnice Italije, so v Gorici slovesno praznovale vse katoliške italijanske organizacije. V nedeljo ob 11. je bila pri Srcu Jezusovemu peta sv. maša z orkestralnim spremstvom. Udeležba je bila velika.

Šmarnični nagovori pri sv. Ivanu v Gorici

Letos govori pri slovesnih šmarnicah v cerkvi sv. Ivana č. g. Vidmar, salezijanec. Vnovič vabimo k tej lepi šmarniški pobožnosti, ki je vsak dan ob 8. zvečer.

Nova tiskarna v Trstu

Kakor slišimo govoriti, so otvorili v Trstu novo »Jadransko tiskarno«. To novo podjetje bo tiskalo od sedaj naprej »Demokracijo«. Podjetju, ki je usmerjeno strogo protikomunistično, želimo obilo uspeha.

Imenovanja v tržaški škofiji

Dr Lojze Škerlj je postal 1. promotor iustitiae in defensor vinculi pri tržaškem cerkvenem sodišču (pravdnik in branilec vezi) 2. deputatus Seminarii docesani — pro disciplina (svétnik). Do sedaj je bil samo namestnik za obe službi. Čestitamo!

Cerkvena imenovanja v Gorici

Msgr. Srečko Gregorec, stolni kanonik in dr. Kazimir Humar, stolni vikar, sta imenovana za člana katehetske komisije za goriško nadškofijo.

Javna dela v Trstu

Dne 26. 4. je oddelek Zavezniške vojaške uprave za javno upravo oddal za približno 40 milijonov lir gradbenih del in sicer za popravo policijske postaje v Divinu in za splošno izboljšanje cest na anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja.

Gradnja hotela v Barkovljah

Oddelek za javne naprave Zavezniške vojaške uprave je sklenil s tržaškim gradbenim podjetjem ALFA pogodbo v približnem znesku 205,000.000 lir za začetna dela gradnje hotela na Miramarski cesti.

Za »Slovensko sirotišče sv. Družine«

M. Č. 100; mesto cvetja na grob mame vlč. dr. F. Močnika darovali Solkanci 3.500; Leopold Doljak, podjetnik 500; trgovka v Gorici 200; Alojzij Krapež p. upokojenec v Gorici 300; »Neka zbirka« 320; Valas Frančišek iz Ruffano (Lecce) 500; N. N. 300; družina Trnovec v Gorici 1000; Pavla Maraž v Gorici 100; A. J. 250; A. B. 130; dobrotnica iz Amerike obleko za dečka; J. P. 200; župni urad v Bazovici pri Trstu 1000; F. R. 50.

Srčna hvala vsem in zagotovilo molitve!

ZANKE UGANKE

UREDNIK: *DOMEN*

Rešitev ugank iz 11. štev.

1) ČRKOVNICA:
Kdor za resnico mara, ušes ji ne maši.

2) ŠALJIVKA:
Pri listu »Gospodov dan« ni v naslovu ne črke č, ne r, ne k.

3) SLOVENSKE VASI NA GORIŠKEM:
Črke po vrsti povedò:
»Tu biva naš rod.«

4) ČRKOVNA PODOBNICA:
Pred-en *bo* pet-e-*lin* za-*pel me boš* trikrat za-*ta-jil.*

5) OBRATNICA:
vrč- črv.

Dobili smo več pravilnih rešitev. Imen ne priobčimo, dokler ne razpišemo nagrad. Le vstrajno na delo!

6) DOMINE

(R. S.)

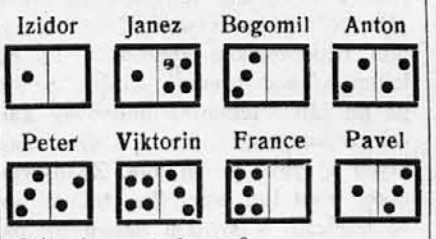

Odkod so ti fantje?

7) ČRKOVNA PODOBNICA

(R. S.)

Grom dež

8) BESEDNA UGANKA

(Domen)

X X X	i i n k	krstno ime,
X X X	e n k	koleno krive ceste,
X X X	e r s k	pomladna rastlina,
a X X	X c l	gozdna žival,
X X X	a o	jed,
a X X	X r k	morski ropar,
X X X	a h m	star denar,
a p l	X X X	naplavljen les.

Po tri črke (zaznamovane s križci) iz vsake besede ti dadò Cankarjev izrek.

9) TRŽNE CENE

(Grušenjka)

Artičoke	71	L
Ohrovt	64	„
Fižol	52	„
Hruške	45	„
Govedina	610	„
Klobase	256	„

Te potrebščine je služkinja dobila na trgu in v mesnici. Kaj je še kupila v prodajalni časopisov? Pazi na cene!

10) ČRKOVNA SKRIVALICA

(Domen)

V poletju je, a v zimi ne dobiš je;
ima jo vsaki list in vsaki cvet.
Ponaša z njo se bitje vsako, naj so
fantje ali vrste ljubljenih deklet.

Še v petju je in v svitu zore mlade;
ne škodi pitje ji, ne kletev grda,
na ženitnini vsa je v žamet skrita,
a pamet vedno ž njo je, dasi trda.

Imaš jo v žalosti in tugi in še v smrti;
v posteljo pride, da trepečeš ž njo.
V *»Računici«* je ni in tudi ne v *»Berilu«*.
V *»Začetnici«* pa hitro najdeš jo.

Športni teden

Stanja italijanskega nogometnega prvenstva:

Padova - Bari 1-0, Sampdoria - Bologna 1-1, Fiorentina - Genoa 2-1, Triestina - Livorno 5-4, Atalanta - Lucchese 2-2, Lazio - Milan 2-3, Palermo - Modena 0-0, Juventus - Pro Patria 4-3, Novara - Roma 2-1, Inter - Torino 0-0.

— — —

Precej streljanja je bilo v nedeljo: 34 golov. Vratarjem je večkrat spodletelo. Položaj v prvem razredu je vedno jasnejši. Torino na varnem; nadaljuje svojo pot s tehnično sigurnostjo. Inter in Milan se napenjata za drugo mesto. Obetajo se še odločilne bitke za poslednja mesta med poslavljajočimi se klubi.

— — —

Triestina se je uveljavila nad moštvom »Livorno« s petimi streli (5-4).

Napovedano srečanje Montebelluna - Pro Gorizia so odgodili, ker je bilo igrišče nedostopno.

= = =

Dvoboj v košarki med petoricama Italije in Češkoslovaške je dal sledeči rezultat:

Italija - Češkoslovaška : 46-44

Gospodarski listek

Penicilin prispel v Trst

Dne 18. 4. so iztovorili na pomolu Duca d'Aosta iz parnika »Alma Victory« prvi tovor penicilina, ki je po Marshallovem načrtu določen za anglo-ameriško področje Trsta.

Ladja je prispela iz Združenih držav. Razen tega je ladja pripeljala tudi manjši tovor masti in slanine za prebivalstvo in hrano za ameriške vojaške sile.

= = =

Dečku se je poznalo, da je že dosti prestal, in tudi upanje menda ni bilo več posebno trdno.

Dominik ga potreblje po rami.

Copinaudja pograbi jeza in togota in srepo pogleda Dominika.

»Kaj pa hoče ta gospod od mene?« si misli sam pri sebi.

Toda kmalu ga je minila nejevolja, ko je pomislil, da bi zdaj mesto tega gospoda lahko stal pred njim oče s palico v roki in bi mu z njo in še s kakšno klofuto pokazal pot domov. Dominik pa ga je le prijazno gledal s svojimi dobrimi očmi, iz katerih je odsevalo samo odpuščanje.

Dominiku je bilo vse dobro znano, ker so mu že dečki stvar dosti raztolmačili; zato je bil pogovor zelo kratek: treba je bilo samo prepričati Copinaudja, ki je že tudi sam nekoliko spoznal, da so njegove nade čisto prazne. Nikar naj ne sanja, da je vsak tako brez glave kakor on! Kaj je le mislil, ko je pobegnil z doma? Ima komaj petnajst let, čez pet let ga čaka vojaščina, v žepu pa nima niti prebitega in tudi zdrav ni bog ve kaj kljub svojim krepkim mišicam. Nima nikakega zaslužka, pa upa, da si bo pridobil naklonjenost Valentine, ki celo leto nastopa po vseh sejmih! Ali pa, da bi postala kdaj celo njegova zaročenka in žena!

Pamet, pamet, mladenič!

Copinaud, katerega je rabil Herkules, lastnik cirkusa, za najnižje opravke, ni imel drugega ugovora kakor strah pred očetovimi batinami, katerih se je nadejal v obilni meri. Dominik se je ponudil za posrednika in se odpravil po kotanjastih ulicah in umazanih stopnicah na Montmartre. Stopil je k čevljarju in naročil lovske čevlje, da ga spravi v dobro voljo. Prijazno sta se pogovarjala in h koncu je Dominik napeljal pomenek na njegovega sina, ki je zašel v strašno stisko in ga ne smejo pustiti, da se fantič ne zgubi popolnoma.

Konec je bil, da je Dominik druga jutro privedel Copinaudja vsega skrušenega in skesanega ne samo domov, marveč tudi v patronaž, kjer ga je sprejel župnik kakor dober pastir izgubljeno ovco.

Župnik Firmin se je potem še dolgo menil z Dominikom in mu čestital na uspehu. Pri odhodu pa ga je celo objel, rekoč:

»Ti si moj sin, da! Kar ponosen sem nate, in če boš tako nadaljeval, sem prepričan, da boš še marsikaj doživel in tudi napravil... Koliko dobrega lahko storiš!... In kako srečen je človek, kadar stori kako dobro delo!«

Dominik je zapustil patronaž sicer nekoliko pozneje, kot je nameraval, vendar je čutil v sebi neko izredno zadovoljstvo.

Oni župnikov poljub se mu je zdel kakor poljub mladega plemiča. Toda ta poljub ni bil znamenje, da sme sedaj sukati meč in ubijati. Nasprotno, to je bilo znamenje, da naj drugim deli življenje in sicer življenje v izobilju po Učenikovem zgledu.

Dominik se je počasi vračal z Montmartrea po ozkih ulicah in čutil, kakor da ga oklepa vsa telesna in duševna revščina ondotnih prebivalcev... V Gaureaujevi ulici so se pretepali fantiči, v Ragnanovi pa so se pretepale ženske. Po ulici des Abbesses so se prehajali izmozgani in revni igralci, našminkana padla dekleta pa so se prerivala sredi množice, ki je vrvela med neštevilnimi vozili po Lepicovi ulici

Oj, koliko dobrega bi bilo treba tukaj storiti! Kako strahovito je zarasel plevel Očetovo polje!... Sicer je res žalosten pogled na to polje, vendar, koliko bi našel na njem še stremljenja za vzori, koliko zares plemenitih src in koliko pravega kesanja!

Kako blagoslovljene so noge onih, ki gredo na to polje, da oznanjajo mir in prinašajo blagovest resnice!

Take resne misli so se kopičile v duši Dominiku, ki je bil globoko ganjen in so se mu zasmilile mnogožice. Zdelo se mu je, da vedno bliže prihaja božji klic, ki postaja zmerom glasnejši in se mu ne more ubraniti...

Nenadoma se spomni, da je mati ravno tega dne povabila nekaj prijateljev na večerjo in da na vsak način računa, da jih bo tudi on sprejemal v salonu.

(Dalje)